

Beste nieuwsbrieflezer,

De zomer is echt begonnen. Niet alleen officieel, maar ook qua weersomstandigheden. Moesten we in mei de boottocht nog afgelasten vanwege de regen, de laatste boottocht in juni was zelfs aan de warme kant. Ook onze avondfietstocht "The Green 5" op 25 juni had heerlijk weer en was ook goed bezet met 13 deelnemers. Op het moment van schrijven is het erg heet en hopelijk kunnen onze tochten doorgaan. Want veiligheid voor alles.

In juli staat ook weer een "gouwe ouwe" fietstocht op het programma: de Rijksmonumenten van Zoetermeer. Deze tocht brengt u langs de mooiste gebouwen van Zoetermeer en de gids vertelt u er alles over. Ook staat de Weipoort vaartocht weer op het programma. Stond die altijd op uw bucketlist, op zaterdag 26 juli varen we weer.

Voor de Nieuwsbrief gaan we komende maanden putten uit onze rijke historie van 12 jaar Nieuwsbrieven. De leukste of meest interessante artikelen publiceren we nog een keer.

Ik wens u mooie (maar niet te hete) zomermaanden.

Kees Doodeman

Voorzitter Stadsgidsen Zoetermeer
k.doodeman@planet.nl
06 53395264

o-o-o-o-o

De winkel aan huis... De geschiedenis van de ambulante handel

Dit artikel is eerder gepubliceerd in een nieuwsbrief in 2016.

We gaan even terug naar het begin van de 19e eeuw. Een samenleving van soberheid, Kleyne Luyden en kleine ambachtelijke middenstand. Het was een tijd van hard werken met een inkomen dat vaak nauwelijks voldoende was om van rond te komen. Het gemiddeld loon zal zich tussen de tien en vijftien gulden hebben bewogen. Net genoeg om ervan te eten en zich te kunnen kleden.

Ontwikkeling van de handel

Om de mensen van de noodzakelijke levensbehoeften te kunnen voorzien, ontwikkelde er zich een markt van kleine ambachtelijke middenstand met winkeltjes aan huis. Het begrip winkelen bestond niet, daar was het loon veel te laag voor. De mensen hadden er ook geen tijd voor. Daardoor ontstond de noodzaak voor de winkelier om zelf naar klanten te gaan. Zo kon hij toch een zo hoog mogelijke omzet voor zijn bedrijf realiseren. Dat werd het begin van de ambulante handel, de winkel aan huis. Er waren: de kruidenier, de bakker, de groenteboer, de slager, de kolenboer, de schillenboer en vele andere winkeliers. Eerst per fiets of hondenkar, later met paard en wagen en weer later met de auto reden de handelslieden langs hun klanten. Een bonte verzameling van vervoermiddelen was er in die tijd op straat te zien.

Gerrit Aalbert van Oosterom in 1932 op schoenenkar

Klompen en schoenen

Een van die winkeliers die zich in Zoetermeer, toen nog Zegwaart, vestigde, was Gerrit Aalbert van Oosterom. Hij startte in 1932 met een klompen- en schoenenkar (zie foto) waarmee hij langs de deuren ging.

Hij maakte een weekindeling en bezocht dagelijks een deel van zijn klantenkring aan de hand van het gemaakte schema.

Zijn weekindeling zag er als volgt uit:

Maandag	: Zegwaartseweg tot aan Benthuizen
Dinsdag	: 1e gedeelte van de Voorweg en Broekweg
Woensdag	: vrij voor inkoop en klompen verven
Donderdag	: 2e gedeelte Voorweg tot aan Wilsveen
Vrijdag	: Stationsstraat tot aan de Katwijkerlaan, soms tot halverwege Berkel
Zaterdag	: Molenstraat en Rokkeveenseweg.

Winkel

In 1934 kon hij een woonhuis op Dorpsstraat 80 huren. Van de voorkamer werd een winkel gemaakt en daarachter woonde hij met zijn gezin. Zijn vrouw deed de winkel en hijzelf ging met schoenen en klompenkar trouw elke week zijn klanten bezoeken. Deze rolverdeling tussen man en vrouw was een algemeen beeld in die tijd.

Van Oosterom stond bekend als: "De Koekoek". Het ontstaan van die naam dankte hij aan het feit dat hij "koekoek, koekoek" riep als hij bij de mensen aan de deur kwam. De deur stond meestal open en de mensen waren op het land of ergens in huis aan het werk. De geschiedenis van de schoenen- en klompenkar liep tot 1939, toen Gerrit van Oosterom overleed.

Door een gelukkige samenloop van omstandigheden is de historische kar, als een van de weinige, bewaard gebleven. Hij staat nu in het depot van het museum aan de 4^e Stationsstraat.

Jacques van Oosterom op zijn historische kar

Van tijd tot tijd wordt hij nog wel eens van stal gehaald. Kort geleden is Jacques, de zoon van Gerrit, er nog mee naar wooncentrum Bijdorp gereden, waar een bijeenkomst was van een seniorengezelschap. Deze mensen hebben allemaal nog de tijd van de winkel aan huis meegemaakt. Jacques sprak in Bijdorp over de geschiedenis van Zoetermeer en heeft daarbij ook het verhaal van de Koekoek verteld.

In het wandel-, fiets en koetsprogramma 2016 van Het Gilde Stadsgidsen staat in juni een wandelroute gepland met als thema: "De winkels in de jaren vijftig". De bedoeling is om bij die gelegenheid de klompen- en schoenenkar weer ten tonele te voeren.

O-O-O-O-O

Een stuk van de molenwiek van Molen de Hoop

Agenda

2 juli – woensdag – vertrekpunt : het HGOS Dorpsstraat 132 om 14.00 uur. **Geannuleerd i.v.m. hitteprotocol**

Wandeling – Wat hebben de oude bomen gezien (NIEUW)

Op woensdag 2 juli organiseert Gilde Stadsgidsen een nieuwe wandeling: Wat “zagen” de bomen? Rondom het oude Dorp staat een aantal bomen van een respectabele leeftijd. Bomen die de ontwikkeling van Zoetermeer “gezien” hebben. In deze wandeling gaan we bij een aantal langs. Om te horen wat ze zagen in de historie van Zoetermeer. Een leuke wandeling met een tweeledig karakter. Een korte excursie langs mooie oude bomen en tegelijkertijd een terugblik in de historie van Zoetermeer. Verrassend!.

17 juli donderdag - vertrekpunt: het HGOS Dorpsstraat 132 om 14.00 uur.

Wandeling – Instapwandeling tijdens de Streekmarkt in de Dorpsstraat

Op deze donderdag tijdens de Streekmarkt kunt u zonder reservering “instappen” voor een wandeling met een stadsgids door de Dorpsstraat en omgeving. U bepaalt samen met de gids de route. Onderweg vertelt de gids u wetenswaardigheden over de gebouwen, de omgeving en de historie.

20 juli zondag – vertrekpunt: Molen de Hoop, 1^e Stationsstraat 37a, Zoetermeer om 14.00 uur.

Fietstocht – De Rijksmonumenten van Zoetermeer

De fietstocht gaat langs de monumenten aan de Vlamingstraat en Voorweg en aan het eind de Veenweg op, richting Leidschenveen, door naar de Roeleveenseweg (het uiterste puntje van Zoetermeer) dan langs de golfbaan en A12 naar de Stationsstraat en Dorpsstraat. Zoetermeer heeft vele gebouwen bestempeld als Gemeentemonument, maar binnen onze Gemeente vinden we ook diverse Rijksmonumenten. De bekendste zijn de Oude Kerk en Korenmolen de Hoop, maar ook aan de Vlamingstraat en de Voorweg staan juwelen van panden. Wat dacht u van Hofstede Meerzigt, het bekende restaurant?

26 juli zaterdag – vertrekpunt: Kaasboerderij Van Veen Weipoortseweg 72a Zoeterwoude om 14.00 uur.

Boottocht – Weipoortse Vliet / Zoeterwoude / Stompwijk - € 17,50 p.p.

Deze boottocht is al jarenlang een topper in ons aanbod. Vele mensen hebben deze tocht al meerdere keren meegemaakt. We starten op de Weipoortse Vliet, een schilderachtig mooi riviertje, met wel meer dan 20 ophaalbruggetjes. Wist u dat de Watergeuzen ook dit water gebruikten bij hun opmars om Leiden te ontzetten? Een mooie tegenpool is de Heineken Brouwerij, waar we dwars door het terrein varen. Aanleggen mag daar helaas niet. We varen een stukje over de Oude Rijn en komen onderweg vlak langs de mooie molen “Zelden van Passe”. U zult hem wel herkennen als u wel eens op de A4 naar Amsterdam rijdt. Via Stompwijk en de Noord AA plas keren we terug naar ons vertrekpunt, Kaasboerderij van Veen.

14 augustus donderdag - vertrekpunt: het HGOS Dorpsstraat 132 om 14.00 uur.

Wandeling – Instapwandeling tijdens de Streekmarkt in de Dorpsstraat

Op deze donderdag tijdens de Streekmarkt kunt u zonder reservering “instappen” voor een wandeling met een stadsgids door de Dorpsstraat en omgeving. U bepaalt samen met de gids de

route. Onderweg vertelt de gids u wetenswaardigheden over de gebouwen, de omgeving en de historie.

23 augustus zaterdag – vertrekpunt: Kaasboerderij Van Veen Weipoortseweg 72a Zoeterwoude om 14.00 uur.

Boottocht – Weipoortse Vliet / Zoeterwoude / Stompwijk - € 17,50 p.p.

Deze boottocht is al jarenlang een topper in ons aanbod. Vele mensen hebben deze tocht al meerdere keren meegemaakt. We starten op de Weipoortse Vliet, een schilderachtig mooi riviertje, met wel meer dan 20 ophaalbruggetjes. Wist u dat de Watergeuzen ook dit water gebruikten bij hun opmars om Leiden te ontzetten? Een mooie tegenpool is de Heineken Brouwerij, waar we dwars door het terrein varen. Aanleggen mag daar helaas niet. We varen een stukje over de Oude Rijn en komen onderweg vlak langs de mooie molen "Zelden van Passe". U zult hem wel herkennen als u wel eens op de A4 naar Amsterdam rijdt.

Via Stompwijk en de Noord AA plas keren we terug naar ons vertrekpunt, Kaasboerderij van Veen.

30 augustus zaterdag – vertrekpunt: Molen de Hoop, 1^e Stationsstraat 37a, Zoetermeer om 14.00 uur.

Fietstocht – De Molenfietstocht

Deze fietstocht voert van Zoetermeer naar Benthuisen. Op deze plaatsen staan namelijk nog 2 werkende korenmolens, die we gaan bezoeken. Allereerst Korenmolen de Hoop met zijn nieuwe wieken is werkelijk een pareltje in het stadsbeeld van Zoetermeer. Ook Molen de Haas in Benthuisen is een fraai exemplaar. Met wat geluk krijgen we ook nog uitleg over de molens van deskundige molenaars. Onderweg vertelt de gids u alles over watermolens en hoe die hebben bijgedragen aan de droogmaking van Zoetermeer. We fietsen ook langs de afgeknotte watermolens in de Meerpolder.

Mogelijk zal er in augustus i.h.k.v. het Dakenfestival nog instapwandelingen worden georganiseerd in combinatie met het beklimmen van de toren van de Oude Kerk. Meer duidelijkheid hierover zal in onze volgende nieuwsbrief gemeld worden.

Alle activiteiten van het Gilde Stadsgidsen Zoetermeer worden dit jaar gratis aangeboden, uitgezonderd zijn onze boottochten.

Deze Nieuwsbrief krijgt u via de website van Gilde Zoetermeer. Uiteraard is ook daar uw privacy gewaarborgd. Mocht u om welke reden dan ook de Nieuwsbrief niet meer willen ontvangen of u hebt een nieuw e-mailadres laat het ons weten en het wordt aangepast, stadsgidsen@gildezoetermeer.nl